GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 6. Sâmbătă, 10 (22) Ianuariu. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Ianuariu 1887 st. v., s'au începutŭ unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **6** „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 9 Ianuariu 1887.

„Principele Bismarck a datŭ Rusiei *carte blanche* pentru Orientŭ.“ Faptulŭ acesta, de tr'ucare vorbesce ḍiarulŭ parisianŭ „Temps“ înnŭ articulŭ mai nou, se resêmte în tótă Europa. Mai multŭ însĕ decâtŭ orĭ și cine sêmtŭ aḍĭ Bulgarii, că în Orientŭ nu mai valoréză aḍĭ voința Europei, ci numai și numai voința Țarului. După o lungă și ostenitóre călĕtoriă pe la curțile din Viena, Berlinŭ, Londra, Parisŭ și Roma, trimișii Sobraniei bulgare se reîntorcŭ în patriă, cu convincțiunea, că marile puterĭ, carĭ au semnatŭ tractatulŭ dela Berlinŭ în 1878, nu potŭ da Bulgariei strîmtorate nicĭ unŭ ajutorŭ, nicĭ o încuragiare, afară de sfatulŭ de a se împăca cu Rusia, din ale căreia ghiare a voitŭ sĕ scape.

După atâtea desamăgirĭ guvernulŭ bulgarŭ vede, că nu-i rĕmâne alta decâtŭ a se supune sorții cu resignațiune. Unulŭ din membrii deputațiunei bulgare, d. Kalcev, a declaratŭ cătră corespondentulŭ ḍiarului „N. fr. Presse“ din Roma, că „Bulgaria e gata de a primì orĭ-ce propunere rațională, ce i-o va puté face guvernulŭ din Petersburg“. Bulgarii vĕdŭ că nu mai potŭ continua resistența lorŭ și se pregătescŭ de capitulare. „Regența bulgară“, scrie numitulŭ ḍiarŭ, „e gata a se retrage, ea se învoiesce chiar și cu aceea ca sĕ se facă nouĕ alegerĭ. Totŭ ce voiesce Rusia, se va face, numai ca sĕ se potolésca mânia Țarului. Numai una cerŭ Bulgarii: ca capitulațiunea lorŭ sĕ fiă onorifică. Ei suntŭ gata a se supune, însĕ punŭ condițiunea, ca independența lorŭ sĕ fiă asigurată și țéra lorŭ sĕ fiă ferită de anarchiă. Spre a scăpa de anarchiă, ei pretindŭ ca între retragerea regenței și disolvarea Sobraniei sĕ trécă unŭ timpŭ órecare; mai întâiu sĕ alégă Sobrania o nouă regență și apoi acésta sĕ facă nouĕle alegerĭ“.

Astfelŭ este informată fóia vienesă despre intențiunile cele mai nouĕ ale guvernului bulgarŭ. Ea crede, că Rusia va puté lua în considerare modesta cerere a Bulgarilorŭ, după ce aceștia suntŭ gata a capitula și după ce pretensiunile Rusiei se împlinescŭ pe deplinŭ.

Ca o urmare a hotărîrilorŭ celorŭ mai nouĕ bulgare consideră „N. fr. Presse“ și faptulŭ, că delegații bulgarĭ au fostŭ invitațĭ la Constantinopolŭ, unde suntŭ așteptațĭ, după cum spune depeșa, cu nerăbdare. Turcia, stândŭ cu totulŭ pe partea Rusiei, nu mai póte privi la Bulgarĭ cu înstreinare, îndată ce aceștia suntŭ gata a împlini pretențiuni e Rusiei.

„Rusia — ḍice fóia vieneză — stă la pragulŭ unui colosalŭ succesŭ ce trebue sĕ îmboldéscă politica sa orientală, care și fără de acésta nu e nedibace, la nouĕ aventurĭ. Declarațiunile d-lui Kalcev dovedescŭ, că nu numai Bulgaria, ci și Europa se supune dorințelorŭ Rusiei. Asta nu e nicĭdecum măgulitorŭ pentru celelalte marĭ puterĭ, și nicĭ pentru chronicarĭ îmbucuratorŭ. Vedemŭ că Europa nu e în stare a ajunge la o înțelegere față cu Rusia și trebue sĕ ne obicĭnuimŭ a considera de aci înainte pe Rusia ca pe acea putere, care'șĭ póte împlini voința sa contra voinței celorlalte puterĭ Ar fi o nebuniă a ne amăgi asupra acestui faptŭ — și noi cei din Austria avemŭ, dela discursurile de deunăḍĭ ale cancelarului imperiului germanŭ încóce, îndoită causă a ni-lŭ ține în minte acestŭ faptŭ. Ceea ce ne póte împăca cu elŭ, este singurŭ numai cugetulŭ, că atuncĭ pacea, amenințată atâtŭ de greu înainte cu câteva sĕptĕmânĭ, pare mântuită. Prețulŭ pentru acésta îlŭ va plăti Bulgaria.“

Ca sĕ se 'mplinéscă presupunerea ḍiarului din Viena, ar trebui sĕ se 'ntêmple ce nu s'a mai întêmplatŭ și sĕ mérgă tóte după dorința inimei Țarului fără cea mai mică pedecă. Dér deși puterile europene n'au pututŭ sĕ dea nicĭ celŭ mai micŭ ajutorŭ Bulgarilorŭ, unŭ lucru se vede lămuritŭ din atitudinea diferitelorŭ cabinete față cu deputația bulgară, că adecă puterile între sine nu suntŭ înțelese și că stau numai sub presiunea situațiunei momentane ce se esprimă în cuvintele, că Bismarck a datŭ Rusiei *carte blanche* în Orientŭ.

La 1870 Bismarck a dobênditŭ neutralitalitatea Rusiei în rĕsboiulŭ cu Francia sacrificândŭ tractatulŭ din Parisŭ; acum și-a asiguratŭ aceeași neutralitate sacrificândŭ tractatulŭ din Berlinŭ. După succesele marĭ dobêndite, Rusia negreșitŭ că nu va sta pe locŭ, ci, după cum ḍice „N. fr. Presse“, se va arunca în nonĕ aventurĭ. E întrebare însă, décă puterile europene potŭ sĕ rĕmână până în sfêrșitŭ spectatóre pasive.

Pregătirĭ militare în Belgia.

Belgia se ocupă seriosŭ a lua mĕsurĭ militare pentru casulŭ unui rĕsboiu între Francia și Germania.

Generalulŭ Brialmont socotesce următórele condițiunĭ ca neapĕratŭ de lipsă pentru a asigura Belgia contra orĭ cărei invasiunĭ, atâtŭ din partea Franciei, câtŭ și din partea Germaniei. Anume sĕ se sporéscă bugetulŭ rĕsboiului dela 47 la 50 milióne francĭ, așa ca dintr'o armată de 160,000 de ómenĭ, 60,000 de reserviștĭ sĕ pótă servi la apĕrarea Șeldei și Maasei în tabere întărite la Antwerpen și Lüttich, pe când 100.000 de ómenĭ sĕ mérgă în câmpŭ spre a întêmpina o invasiune orĭ din ce parte. Pentru ca sĕ se pună armata pe acestŭ piciorŭ, Brialmont cere revisuirea legei reservelorŭ, care acum liberéză din armată pe reserviștii căsătorițĭ și cu acésta crează unŭ premiu pentru căsătoriă, făcêndŭ reservele ilusorii. Jertfele ce au sĕ se aducă nu suntŭ nicĭdecum grele pentru Belgia. Numai în astfelŭ de condițiunĭ puterile combatante s'ar feri a se espune, printr'unŭ atacŭ asupra Belgiei neutrale, periculului d'a vedea intârindu-se contrarulŭ cu 160,000 de ómenĭ. Mai propune generalulŭ Brialmont fortificarea mai multorŭ posițiunĭ, prin care se dominéză calea dela Lüttich la Aachen și linia ferată Amblève și Ourthe.

Joncțiune în Ghimeșŭ via Galațĭ.

D-lŭ deputatŭ *Ugron Gabor* ne rógă sĕ publicămŭ următórele:

Guvernulŭ Ungariei înainte cu câteva ḍile a datŭ concesiunea pentru începerea construirei primei secțiunĭ a căii ferate sĕcuiescĭ, ce se estinde dela Hașfalĕu până la Odêrheiulŭ sĕcuiescŭ. Scopulŭ căii ferate sĕcuiescĭ e de a se face joncțiune prin Ghimeșŭ cu calea ferată română si frecvența portului Galațĭ spre Ungaria, Austria de mijlocŭ, Germania de sudŭ și Elveția a o trage pe acéstă liniă și a esopera transportulŭ pe uscatŭ pe o liniă cu multŭ mai scurtă; — éră de altă parte are în vedere a trage la sine frecvența levantină a Mărei negre dela căile ferate și dela portulŭ rusescŭ, și dela societatea austriacă de căi ferate, ce esoperă transportulŭ via Lemberg-Cernăuțĭ spre Odessa, — ce succeḍêndŭ va fi în favorulŭ căilorŭ ferate ungare și române, cu deosebire însĕ în favórea portului principalŭ românŭ „Galațĭ“.

Pre câtŭ linia Brașovŭ—Bucurescĭ nu este liniă comercială, pe atâtŭ e liniă comercială linia Ghimeșŭ-Galațĭ, și precum nu zace în interesulŭ României de a mări frecvența liniei Predealŭ, față cu Orșova, chiar așa este interesŭ românŭ a concentra comerciulŭ orientalŭ în portulŭ Galațĭ și față cu Odessa a ridica Galațulŭ la unŭ emporiu comercialŭ, și a-lŭ face o Marsiliă română, spre ce și situațiunea îi este cu multŭ mai favoritóre ca a Odessei.

Comitatele Odêrheiu și Ciucŭ au oferitŭ spesele necesare spre construirea de 200 chilometre cale ferată și așa construirea acestei linii până la marginea țĕrii este asigurată, deși guvernulŭ Ungariei se ține pasivŭ față cu acéstă liniă, stăruindŭ pentru joncțiunea la Tulgheșŭ, ce însĕ are direcțiunea spre Odessa.

Precum suntemŭ informațĭ, concessionarii liniei Ghimeșŭ au subșternutŭ petițiunea prin ministerulŭ de esterne la regimulŭ României în causa joncțiunei la Ghimeșŭ și sperămŭ că aceea va fi luată în dréptă considerațiune. Au nu e dorința generală, ca Transilvania cu România sĕ fiă legate la olaltă prin câtŭ de multe drumurĭ, ca așa comerciulŭ secularŭ de schimbŭ a productelorŭ, în interesulŭ ambelorŭ țĕrĭ câtŭ mai multŭ sĕ se lățéscă și productele sĕ-șĭ afle prețurile cuvenite? Dér, mai presusŭ decâtŭ aceste, pledéză pentru numita joncțiune scopulŭ, că comerciulŭ și frecvența măestrită a porturilorŭ rusescĭ sĕ decadă în favórea portului Galațĭ, și comerciului levantinŭ ungarŭ Galații sĕ-i fiă calea naturală spre mare, — apoi ridicarea Galațilorŭ e justă desvoltare a comerciului românŭ, precândŭ frecvența îndreptată spre Odessa înavuțesce numai comerciulŭ rusescŭ.

Galații suntŭ emululŭ Odessei, și așa fiăcare cale ce desvoltă și lățesce comerciulŭ Galațilorŭ este totŭ odată cale comercială română.

Aceste suntŭ motivele ce ne-au făcutŭ a da atențiune acelui *faptŭ*, că s'au începutŭ lucrările primei secțiunĭ din acea cale ferată ce țintesce joncțiunea la Ghimeșŭ.

SCIRILE ḌILEI.

† Dumitru Eremia, încă unulŭ din miculŭ numĕrŭ alŭ bĕtrânilorŭ representanțĭ românĭ ai comerciului brașovénŭ, carĭ s'au distinsŭ întotdêuna prin onestitate, vredniciă și acte de binefacere, a închisŭ ochii pentru totdéuna în ḍiua de Sf. Ionŭ. Nu de multŭ amŭ arătatŭ în colónele acestui ḍiarŭ, că rĕposatulŭ éra în ajunŭ de-a împlinì șéseḍecĭ de anĭ, de când a îmbrățișatŭ cu mare succesŭ cariera de negutătorŭ. Cu adêncă întristare ne despărțimŭ de Dumitru Eremia, care a fostŭ unŭ bunŭ Românŭ și ca creștinŭ adevĕratŭ unŭ membru folositorŭ și binefăcĕtorŭ alŭ societății.

Fiă-i țĕrîna ușóră!

—x—

In preséra Sf. Ioanŭ Botezătorulŭ, Marțĭ 6 Ianuariu c., s'a datŭ în sala gimnasiului românŭ din locŭ o *ședință publică* din partea Societății de lectură a studenților românĭ, presidiată de d-lŭ profesorŭ Nicolau Pilțla. Ședința a fostŭ bine cercetată și prin programulŭ ei variatŭ și bine esecutatŭ în tóte punctele sale, tinerimea română dela scólele medii din locŭ a sciutŭ procura publicului românŭ din Brașovŭ o plăcută séră de distracțiune. Tinerimea nóstră a datŭ cu ocasiunea acésta eminente doveḍĭ, că îșĭ cunósce chiămarea sa și că îșĭ dă seriόse silințe pe terenulŭ desvoltărei spirituale. De asemenea progresele orchestrei societății suntŭ o dovadă, că tinerimea nóstră scie folosi timpulŭ și în afară de scólă cu ocupațiunĭ seriόse. Publiculŭ asistentŭ șĭ-a manifestatŭ mulțumirea sa prin numeróse aplause, de carĭ a fostŭ urmată esecutarea fiă-cărui punctŭ alŭ programei. Tinerimea sĕ urmeze pe acéstă cale înainte și fiă sigură că pretutindenea va fi însoțită de iubirea și de cuvenita stimă din partea celorŭ ce o inconjură.

—x—

In *Deva* se iau de acum mĕsurĭ d'a se procura cartiere pentru óspeţii, carĭ vorŭ petrece acolo în Augustŭ cu suita Maiestăţii Sale. S'au şi preliminatŭ — se ḑice — 9000 fl. pentru mobilarea cartierului principalŭ ce va fi în *magna curia*.

—x—

Ministrulŭ de comerţŭ a decisŭ, ca afacerile sodalilorŭ şi învĕţăceilorŭ ocupaţĭ în fabrice sĕ se resolve de cătră autorităţile industriale instanţa I, adecă presidiele cercuale, ér nu de asociaţiunile industriale.

—x—

Sub titlulŭ »*O noutate technică*«, ni se scriu următórele: „Sub numirea „carŭ de povară" s'a brevetatŭ la 25 Octomvre 1886 o invenţiune, care constă din 2 părţĭ şi anume: din unŭ carŭ cu 4 róte mânatŭ cu forţa duorŭ ómenĭ şi prin alŭ treilea omŭ dirigiatŭ în stânga orĭ drépta după recerinţă; acestŭ carŭ sĕ póte folosi pe drum regulatŭ de ţéră pentru transportatŭ de povară, pasagerĭ, şi cu puţină straformare ca caretă pentru transporturile militare (Fuhrwesen). A doua parte este asemenea unŭ carŭ cu douĕ roţĭ mânatŭ ér cu forţa duorŭ ómenĭ, acesta însĕ sĕ póte folosi cu mare succesŭ la Tranway" în loculŭ cailorŭ, mai departe în mine ,şi alte locurĭ unde la drumurĭ ferate (cu şine) se întrebuinţézâ la transporturĭ de icĭ colea forţa cailorŭ, totŭ aşa se póte întrebuinţa la exploatarea pădurilorŭ şi la economii rurale mai estinse, cu unŭ cuvêntŭ în totŭ loculŭ se póte aplica, unde altcum pentru transportŭ cu drumŭ feratŭ s'a folositŭ forţa cailorŭ. Asta invenţiune altcum se póte aduce în mişcare şi prin vaporĭ, şi sĕ póte uşor transforma aşa precum respectivului intreprinḑĕtorŭ îi convine mai bine şi mai eftinŭ; prin urmare din cele până aci ḑise interesaţii de acéstă noutate vorŭ sci fórte uşorŭ a preţui valórea acestei invenţiunĭ, care este chemată a înlocui o lacună multŭ simţită pe terenulŭ industriei. Inventatorulŭ acestei noutăţĭ technice este Ioanŭ Topanŭ din Prigorŭ com. Caraş-Severinŭ în Ungaria de sudŭ. — *Teodorŭ Câmpianu,* preotŭ

—x—

In sala de şedinţe a camerei deputaţilorŭ din *Pesta* s'au adunatŭ în 16 Ianuariu n. unŭ numĕrŭ de deputaţĭ şi alţĭ Ungurĭ născuţĭ şi făcuţĭ, ca sĕ constitue comitetulŭ din capitală alŭ Kulturegyletului ardeleanŭ. S'a alesŭ preşedinte deputatul Dessewffy, vice-preşedinţĭ deputatulŭ Hegedüs şi treĭ Ungurĭ făcuţĭ, şi aşa mai departe secretarĭ etc. S'a mai alesŭ o comisiune de 300 membri, alŭ cărei programŭ de lucru se va stabili într'o altă şedinţă. — Cum vedemŭ „patrioţii« născuţĭ şi făcuţĭ pregătescŭ fiasculŭ pe tótă linia.

—x—

Tĕrgulŭ anualŭ ce s'a ţinutŭ la 14 Ianuariu n în *Deva* a fostŭ aşa de slabŭ, încâtŭ în aceeaşĭ ḑi după améḑĭ vênḑĕtorii şĭ-au împachetatŭ mărfurile şi au plecatŭ acasă. Totŭ aşa de slabŭ a fostŭ şi tĕrgulŭ de vite. Tĕrgulŭ anualŭ din *Cohalm* a fostŭ mai bunŭ de rêndulŭ acesta.

—x—

D-lŭ *Mateiu Voileanu*, avêndŭ înaltŭ oficiu în gremiulŭ consistoriuluĭ archidiecesanŭ, s'a retrasŭ dela redacţiunea »Telegrafului românŭ" din causă de incompatibilitate, ocupându-i loculŭ d-lŭ Dr. *Rem. Roşca.*

—x—

Unŭ *duelŭ* a fostŭ la 15 Ianuariu n. între proprietarulŭ de pĕmêntŭ Stefanŭ *Berzenczey* şi între fişpanulŭ comitatului Mureşŭ-Turda br. Zoltan Banffy. Distanţa a fostŭ de 25 paşĭ. Berzenczey a împuşcatŭ de douĕ orĭ, Banffy n'a împuşcatŭ de locŭ ci, după a doua împuşcătură a lui Berzenczey, îşĭ aruncă pistolulŭ la pămêntŭ, întórse contrarului sĕu spatele şi se depărtă. Banffy fusese provocatŭ la duelŭ de Berzenczey, din causă că la eşirea din teatru n'a rĕspunsŭ la salutarea acestuia. Aşa ne spune „Kolozsvar".

—x—

In *Ardealŭ* aparŭ 12 *ḑiare* politice, 40 sociale, 6 economice, 4 literare şi 8 pedagogice, cu totulŭ 63 de ḑiare. Dintre acestea 17 aparŭ în limba română, 18 în cea germană şi 43 în cea ungurescă.

—x—

Unŭ jidovŭ comerciantŭ ambulantŭ din Ungaria arată că *comercianţii ambulanţĭ în Ungaria* facŭ pe anŭ afacerĭ în sumă de 80,000,000 fl.

—x—

Comanda de corpŭ din *Timişóra* a încheiatŭ la 17 Ianuariu n. mai multe contracte de liferare, între altele pentru 150,000 măjĭ metrice ovĕsŭ, cu o móră din Timişóra pentru marĭ cantităţĭ de făină.

—x—

Ḑiarele din Bucurescĭ ne aducŭ îmbucurătórea scire, că sănĕtatea d-lui *M. Cogălniceanu* merge multŭ spre bine, aşa că medicii au declaratŭ, că nu e nevoiă de operaţiune.

—x—

In *Gratz* s'a formatŭ o reuniune pentru întemeiarea unei comunităţĭ bisericescĭ greco-orientale în numita capitală a Stiriei, care publică unŭ apelŭ pentru a fi ajutată cu banĭ ca sĕ rădice o capelă greco-orientală în Gratz. Din acestŭ apelŭ se vede, că în Gratz se află 40 de familii gr. or. parte române, parte sêrbe, şi vr'o 100 de studenţĭ, pentru care e necesară rădicarea unei capele gr. or.

—x—

De anulŭ nou s'a trămisŭ din *Sofia* următórea telegramă în Darmstadt: „Alteţei Sale Alexandru I alŭ Bulgariei. »Alteţa vóstră! Sub-semnaţii soldaţĭ reserviştĭ, sĕrbătorindŭ aḑĭ anulŭ nou 1887, felicitâmŭ pe vitézulŭ nostru comandantŭ de pe câmpulŭ de resbelŭ, eroulŭ Slivniţei, apĕrătorulŭ şi mântuitorulŭ patriei în momentele cele mai critice şi purtătorulŭ idealului naţionalŭ! Sĕ dea Dumneḑeu, cu unŭ ceasŭ mai înainte, sĕ vedemŭ pe Alteţa vóstră în patria nóstră, în mijloculŭ poporului, care Vĕ iubesce atâtŭ de multŭ şi cu mare nerăbdare aşteptă sĕ Vĕ strige: Trăiască Alexandru I alŭ Bulgariei! Trăiască Eroulŭ Slivniţei! Trăiască mântuitorulŭ patriei bulgare, pentru gloria şi onórea poporului bulgarŭ".

„*Reserviştii din Sofia.*

—x—

Reuniunea germană de cântărĭ din Braşovŭ va da Sâmbătă în 22 Ianuariu n., în sala hotelului Nr. 1, o serată cu danţŭ împreunată cu cântărĭ. Preţulŭ 1 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra.

COMASSARILE.

Comassarea (întrunirea) pămêntului din ţéra Oltului.

Studiu economicŭ, de G. M.

(Continuare.)

Dintre comunele vecine, pe a cărorŭ teritorŭ erarulŭ a avutŭ proprietate, comuna Mândra s'a învoitŭ numai, ca sĕ schimbe cu erarulŭ, care pe lângă proprietatea sa de mai 'nainte, mai puse mâna şi pe alte 200 jugĕre cumpărate pe fugă în timpulŭ din urmă de unŭ jidanŭ, anume Moritz Knöpfler, căruia îi dete pentru ele în schimbŭ regaliile dela 2 comune, şi a-i da pămêntŭ pentru pămêntŭ. Comuna lăsă astfelŭ sĕ trécă ocasiunea favorabilă nefolosită, rĕmânêndŭ în starea ei anterióră deşi raporturile ei economice şi igienice lasă multŭ de doritŭ: pe când ducŭ mare lipsă de păşune şi de nutreţurĭ, nisce mlaştine de vr'o 5—600 jugĕre, ce se întindŭ până la porţile satului, nu numai că stau aprópe nefolosite, dér prin miasmele, eshalaţiunile şi frigurile lorŭ de baltă îi piperniceşce din ce în ce mai multŭ, şi îi ḑeciméză teribilŭ, deşi după esemplulŭ datŭ de statŭ, cu puţină ostenélă, le-ar putea svênta cu desĕvĕrşire, căcĭ apa din baltă are o scurgere—cădere — mai mare de 4 metri — şi le-arŭ putea transforma în liveḑĭ de clasa I.

Nu totŭ aşa însĕ Şona, o altă comună curatŭ românéscă, de pe malulŭ dreptŭ alŭ Oltului, care la estremitatea teritoriului ei avea o insulă considerabilă pe malulŭ stângŭ alŭ Oltului, şi pe care ea pe lângă depărtarea cea mare, în lipsa de orĭ şi ce mijlóce de comunicaţiune, numai atuncĭ o putea cultiva şi culege recolta, când Oltulŭ era scăḑutŭ aşa de tare, ca sĕ pótă trece cu carĕle prin elŭ. Luându'şĭ acum erarulŭ teritorulŭ sĕu în jurulŭ insulei acesteia,. oferì comunei Şona sĕ schimbe cu elŭ, sĕ le dea pămêntŭ de aceeaşĭ calitate pe teritorulŭ comunei Mândra, însĕ în faţa comunei lorŭ, şi ca adausŭ, şi lemnele necesarĭ pentru construirea unui podŭ peste Oltŭ, ceea ce, de sine se înţelege, comuna primì. Decĭ aḑĭ comuna Şona nu numai că are unŭ podŭ frumosŭ peste Oltŭ, dér e şi tare ajutorată prin apropierea terenului celui nou, până la care nu e distanţă mai mare de 4—5 minute, pre când înainte trebuiau sĕ facă cale de $1^1/_2$ óră, şi şi atuncĭ cu condiţiunea, ca Oltulŭ sĕ fiă aşa de scăḑutŭ, ca sĕ pótă trece cu carĕle cu fênŭ şi cucuruzŭ prin elŭ. Celelalte comune românescĭ din acestŭ ţinutŭ, unde erarulŭ a avutŭ proprietăţĭ, cele mai multe s'au învoitŭ sĕ schimbe, numai sĕ dea erarului competinţa sa într'unŭ complecsŭ, ér încolo proprietăţile sĕ rĕmână în starea de mai nainte, ér aḑĭ deja mulţĭ inşĭ dintre inteligenţă regretă, că nu au sciutŭ profita de beneficiile comassărei.

Din cele înşirate pân'aci reese destulŭ de lămuritŭ, că comassarea în sine, nu este unŭ rĕu pre câtŭ se părea; la începutŭ şi se pare şi aḑĭ multora. Décă comunele séu particularii se plângŭ de urmările ei rele, atuncĭ mai totdéuna vina e a representanţei comunale, care n'a fostŭ la misiunea ei şi n'a controlatŭ pe inginerĭ şi pe comisiunea preţuitóre, ci a lăsatŭ ca, mituiţĭ fiindŭ, sĕ scurteze pe unulŭ în favorulŭ altuia. Comassarea şi regularea proprietăţii în sine este unŭ bine, şi singurulŭ mijlocŭ, ca sĕ putem ţiné pieptŭ contribuţiunilorŭ şi sarcinilorŭ publice, ce din anŭ în anŭ se mărescŭ şi sporescŭ mai multŭ, ca sĕ putemŭ satisface cerinţei timpului şi sĕ putemŭ progresa!!

Pentru orĭ şi ce progresŭ şi pentru orĭ şi ce îmbunătăţire a producţiunei prima condiţiune este: I căi de comunicaţiune directă şi liberă, a II-a facultatea d'a dispune liberŭ de averea şi de moşia sa şi a III-a siguranţa persónei şi a averei—ca totŭ ceea ce pui sĕ stea neatinsŭ. Căi de comunicaţiune directă trebue sĕ aibă fiăcare parţelă, ca în orĭ ce timpŭ sĕ poţĭ merge cu carulŭ la ea, fără a causa cuiva daune, séu a depinde de permisiunea altuia, orĭ a suferi însuşĭ daune din partea cuiva. II. Timpulŭ modernŭ, în care fiă-care este stăpânŭ pe sine însuşĭ şi e responsabilă de faptele sale, recere, ca fiă-care sĕ dispună nelimitatŭ de capitalulŭ, de braţele şi inteliginţa sa, şi acestea aḑĭ cu silinţa de câmpŭ — nemţesce Flurzwang — cu sistema de 3 câmpurĭ, suntŭ imposibile, căcĭ orĭ-ce întreprindere, orĭ-ce pasŭ ar voi sĕ facă elŭ, eşindŭ din cadrulŭ acestora, e paralisatŭ séu prin ordinile şi vederile mai totdéuna greşite ale primarului, séu prin vecinĭ. Aşa d. e. décă s'ar încerca sĕ introducă, sĕ aclimatiseze o plantă nouă, cu rotaţiunea

---

FOILETONU.

Strigăturĭ poporale din Sĕlagiu

adunate de Iónŭ P. Lazaru.

Ce negură-i pre Măgură?
— Ba acea nu-i negură,
Că-i badea cu guba sură
Ş'aşteptă sĕ-i ducŭ eu gură.
Bădiţii gură i aşĭ duce,
Dér gura 'mĭ-e mĕsurată
Cu fontulŭ Şimleului,
Pe séma drăguţului;
Cu fontuţulŭ din oraşŭ
Pre séma lui Ionaşŭ.

***

Am o mândră c'o bumbuşcă
Purecii de ochĭ o muşcă.
Am o mândră ca şi o cruce,
Şi la lucru n'o potŭ duce.
Diminéţa roua-i mare
Şi se udă pe picióre;
Preste ḑi sórele-i caldŭ
Se culcă şi dórme 'n patŭ.
— De-ar tuna, de-ar fulgera
De acolo nu s'ar scula.

***

Frunḑă verde dintre fagĭ
Fostu-ne-amŭ leliţă dragĭ;
Dér cine ne-a despărţitŭ
N'aibă locŭ nicĭ în pămêntŭ.
Despărţéscă-i Dumneḑeu
Carnea cătră lepedeu.
Cine n'a 'ncăputŭ de noi
Nu-i dée Dumneḑeu boi,
Nice boi şi nice vacĭ
Că ne-amŭ fostŭ de totulŭ dragĭ.

***

Bosuiocŭ roticălosŭ,
Am drăguţŭ da-i măniosŭ.
Ce'mĭ pasă d'a lui mănià,
Că şi mâne-i sĕrbătóre,
Eu m'oiu găta ca şĭ-o flóre
Mĕ voiu duce la dânţuţŭ*)
Şi mĭ-oiu prinde altŭ drăguţŭ,
Mai mândru şi mai frumosŭ
Nu ca elŭ unŭ obielosŭ.
Mai frumosŭ şi mai bogatŭ
Nu ca elŭ unŭ blăstĕmatŭ.

***

Am drăguţă din Iclodŭ
Guşa ei plăteşte-unŭ zlotŭ.**)
Pentr'unŭ zlotŭ şi jumĕtate,
Nu i-aşŭ duce guşa 'n spate.

***

In fundulŭ grădinei nóstre
Mândru voinicŭ bou'şĭ pasce
Şi 'şĭ totŭ mână slugile,
Sĕ-i trămitŭ eu buzele.

*) Jocŭ. **) Florenŭ.

Insĕ eu n'am nebunitŭ,
Sĕ-mĭ trămitŭ gura pe ritŭ.
— Vină gazda boilorŭ,
Elŭ sci rêndulŭ buḑelorŭ.

***

De aicĭ până la Cluşiu,
Dorulŭ meu n'are culcuşŭ.
De aicĭ până la Ielea,
E bunŭ drumulŭ ca şi pielea.

***

Mi se pare pre părere,
Că am drăguţŭ cu muere.
— De-ar fi dracu'n firea mea
Sĕ-i omóre muerea.

***

Câtu-i trăi lele'n lume
Nu-i avea drăguţŭ ca mine,
Sĕ te jóce multŭ şi bine,
Nicĭ drăguţŭ aşa cu minte
Sĕ jóce totŭ înainte.

***

Dragă mĭ-e fata sĕracă
Că cu mâna ei sĕ'mbracă;
Ér fata de gazdă mare
Vinde-o vacă şi 'şĭ ia póle;
Vinde-o vacă ş'unŭ viţelŭ
Şi 'şĭ ia póle şi spăcelŭ.

***

Bată-te norocculŭ lele,
Tĕnĕrulŭ voinicŭ te cere.
De te-a cere, sciu că-i mere
Că-i copilaşŭ cu avere.

***

De-aşĭ trăi, câtŭ aşĭ trăi,
Feciorŭ fălosŭ n'aşĭ iubi;
Căcĭ când merge pe cărare,
Stă, — se caută la picióre:
Ér de vede-o obieluţă
Şéde josŭ şi se desculţă.
Până 'ncalţă unŭ piciorŭ
Sórele-i la prânḑişorŭ.
Până 'ncalţă celălaltŭ
Sórele-i la scăpătatŭ,
Pănă-şĭ ia sumanu'n spate
Trece óra jumĕtate.

***

Dă-lŭ dracului cui nu-i place
Gura de fată bărnace,
Când se scólă ş'apoi tórce.

***

Pus'am gândulŭ sĕ mĕ'nsorŭ
S'aducŭ maicei ajutorŭ,
Sĕ-o bată de cuptorŭ
Şi de vatră câte-odată,
Când va fi c'am superată.

***

Pre la noi pe'a nóstre sate
Dracu-i cu popa pre spate;
Ér deavolulŭ celŭ mai mare,
Cu dascălulŭ pre spinare.

trienală — de 3 anĭ — este absolutŭ imposibilŭ aşa bunăóră la cultura rapiţei, a chiminului, carĭ trebuescŭ sĕmĕnate seu sădite deja încă în primele ḑile ale lunei Augustŭ, nu este de gânditŭ, până ce cu sistema de aḑĭ porcii satului umblă pe acea vreme încă pe ogóre.

Sĕmĕnatulŭ de nutreţurĭ érăşĭ nu se plătesce, căcĭ agricultorulŭ nu le póte folosi amĕsuratŭ capitalului ce a băgatŭ în sĕmĕnţă, în gunoiu şi în lucru, aşa d. es. trifoiulŭ roşu latŭ, trifolium perenne, durézā 4 anĭ de ḑile, dintre carĭ în 2—3 anĭ se cosesce pentru nutreţŭ verde séu pentru a fi făcutŭ fênŭ, ér în celŭ din urmă se folosesce pentru producţiunea de seminţă; lucerna, lat. medicago sativa, durézā câte 10—15 anĭ, ér pe pămêntŭ vĕrosŭ, ea, dimpreună cu sparceta, lat. onobrychis sativa, durézā mai multe ḑecimĭ de anĭ, ba despică şi sfĕrimă stânca cea mai compactă şi mai tare, deschiḑêndŭ astfelŭ plantelorŭ, ce urmează unŭ bogatŭ magazinŭ de alimente; dintre ierburĭ-graminee, raygrasulŭ englesescŭ lat. lolium perenne, durézā câte patru anĭ şi mai bine, apoi iarba lui Timoteiu, lat. Phleum pratense, códa vulpii séu codina, lat. alopecurus pratensis, d'asemene câte 4 anĭ şi mai bine etc. etc. Nime nu póte pretinde, ca în starea actuală sĕ semene cineva aceste nutreţurĭ scumpe, când în fiăcare iarnă şi primăvéră umblă porcii satului preste ele şi le rîmă rădĕcinile, şi când totŭ alŭ treilea anŭ locurile rĕmânŭ cu totulŭ pustii. Şi cu tóte acestea, câtŭ este de necesară introducerea culturei acestorŭ plante şi la agricultorii noştri? Tocmai lipsa de nutreţurĭ este causa principală, care absórbe şi nimiceşte tótă ostenéla şi munca agricultorilorŭ noştri, fiindcă mare parte din ei, la Bobotéză au-şi gătatŭ nutreţulŭ de vite şi suntŭ siliţĭ sĕ-şĭ vêndă pu ţinele bucate pe unŭ preţŭ mai de nimicŭ şi sĕ-şĭ cumpere fênŭ şi paiă, carĭ relativŭ suntŭ fórte scumpe.

Numai acela póte înţelege starea ţeranilorŭ noştri, care trăiesce între ei, şi-i vede deja prin Februarie şi Martie scoţêndŭ din curte nisce vite leşinate de fóme şi mânându-le în pădure la mugurŭ. Şi apoi, o Dómne, ce folosŭ dă acéstă procedere, căcĭ pe lângă paguba cea enormă, ce o causézā arborilorŭ şi arbuştilorŭ prin róderea şi ruperea mugurilorŭ şi mlădiţelorŭ tinere, ce alimentŭ e mugurulŭ pentru vitele cornute?! Apoi totŭ din aceea-şĭ causă, caii maĭ tótă érna suntŭ afară pe câmpŭ ca sĕ scóţă puţină hrană de sub zăpadă şi ghéţă ér în lipsa de zăpadă, fiindŭ timpulŭ móle, sĕ strice holdele prin mâncare şi călcare. Şi apoi óre după o atare ţinere, ce folosŭ mai putemŭ aştepta dela ele? Ce lapte póte da o vacă astfelŭ nutrită? Ce putere vorŭ avea vitele de jugŭ şi de hamŭ? Urmările lihnirei şi degenerărei de iérnă, nu le potŭ ele repara şi sterge pe timpulŭ unei verĭ, orĭ şi câtŭ de abundanţă va fi hrana şi păşiunea lorŭ. Superioritatea şi bunăstarea comunelorŭ săsescĭ, faţă de cele curatŭ românescĭ, tocmai prin aceea se esplică, că Sasii de ordinarŭ au păşiunĭ şi fênaţii mai multe şi mai bune, carĭ le permitŭ sĕ nutréscă şi ingrijéscă vitele mai bine şi la timpŭ cuvenitŭ, şi apoi ca consecinţă producŭ gunoiu mai multŭ şi mai bunŭ, şi fiindu le vitele mai bine ţinute, mai tarĭ, potŭ lucra şi cultiva cu ele şi arăturile mai bine.

Aḑĭ este recunoscutŭ de toţĭ agricultorii teoreticĭ si practicĭ, şi de toţĭ economiştii, că primulŭ pasŭ pentru imbunătăţirea şi progresulŭ agriculturei începe dela nutrirea şi ingrijirea suficientă a vitelorŭ. Acum însĕ dupăce cu inmulţirea populaţiunei, terenulŭ s'a ocupatŭ şi împărţitŭ mai totŭ, ce a pututŭ fi numai ceva folositŭ, încâtŭ nu mai putemŭ dispune de păşiunile nelimitate, cum erau în seculii trecuţĭ, ca sĕ mai introducemŭ unŭ regimŭ curatŭ păstorescŭ, după ce contribuţiunile şi sarcinile publice se sporescŭ şi se mărescŭ din anŭ în anŭ, la a cărorŭ reducere şi impuţinare nu e de gânditŭ, până ce mai durézā inarmările formidabile ale tuturorŭ statelorŭ, carĭ sugŭ tótă măduva, atâtŭ a statului, câtŭ şi a particularilorŭ, în câtŭ cu sistema practicată pân' aci nu mai putemŭ ţiné pieptŭ, décă nu voimŭ sĕ perimŭ, ca poporŭ şi naţiune datorĭ suntemŭ sĕ facemŭ şi noi unŭ pasŭ înainte, sĕ părăsimŭ sistema cea vechiă, şi uniculŭ mijlocŭ spre acésta este comasarea séu regularea propietăţii şi introducerea unui regimŭ regulatŭ.

Cu acésta nu vréu sĕ ḑicŭ, că deodată cu ea sĕ introducemŭ cultura intensivă, căcĭ pentru acésta nu se potrivescŭ raporturile nóstre, ci numai o cultură estensivă, însĕ perfecţionată, sĕ părăsimŭ rotaţiunea de 3 anĭ, şi sĕ introducemŭ alta de 8—9 anĭ. În locŭ sĕ plătimŭ în contribuţiune pe fiecare anŭ totŭ 2/3 părţĭ a moşiei nóstre şi sĕ folosimŭ numai pe jumĕtate, 2/3 părţĭ, mai bine vomŭ folosi 8/9 părţĭ. Lăsatulŭ ogorului e necesarŭ pentru — ca sĕ ḑicŭ aşa — recrearea séu împuternicirea pămêntului şi pentru stirpirea buruenilorŭ şi omidelorŭ numai câtŭ acésta se nu se întêmple totŭ la 3 anĭ, ci numai la 8, 9, 10, séu 15 anĭ odată. Totŭ pe acelŭ pămêntŭ, care pentru a produce câteva litre de bucate aḑĭ ilŭ lăsămŭ ogorŭ totŭ alŭ treilea anŭ, ilŭ putemŭ folosi fără scădere câte 8, 9, 10, 12, 14 anĭ d'a rêndulŭ, numai schimbândŭ sistema şi introducêndŭ cultura leguminóselorŭ şi a nutreţurilorŭ verḑĭ, astfelŭ ca totdéuna după o plantă cu fóia ângustă, cum e grâulŭ, sĕcara, orzulŭ, ovĕsulŭ, meiulŭ etc., sĕ urmeze alta cu fóia lată, cum e cucuruzulŭ, trifoiulŭ, mazărea, hrişca, napii, gogóşe, măzăriche etc. şi nu numai că vomŭ prăsi nutreţŭ de ajunsŭ, ci şi cerealele produse vorŭ fi de o cantitate şi calitate superióră. Căcĭ plantele cu fóia lată, şi cu deosebire trifoiulŭ, mazărea, măzărichea, bobulŭ, fasolea au facultatea de a absorbi şi concentra prin foile lorŭ azotulŭ séu nitrogenulŭ atmosfericŭ, precum şi prin rădĕcinile lorŭ cele lungĭ, cu carĭ străbatŭ straturile subsolului şi despică pétra uneorĭ până la o adêncime de 2—3 metri, din carĭ absorbŭ nutriţiunea lorŭ, lasă în rădĕcinile şi mierişţile lorŭ unŭ bogatŭ depositŭ de nutriţiune pentru cerealele, ce urmézā în urma lorŭ. Astfelŭ se esplică că d. e. pe unŭ pămêntŭ de 50 de litre sĕmĕnătură, unde la cultura de trei câmpurĭ abia recoltaiu câte 4—6 hectolitre de grâu, după introducerea sistemei perfecţionate, iai de ordinarŭ câte 12—15 hectolitre de grâu, ba chiar şi de o calitate mai bunea. Lăsându-lŭ însĕ totŭ alŭ treilea anŭ nefolositŭ, când încă nu-lŭ poţĭ face ogorŭ din vreme, pentru ca sĕ aibă vitele păşune, pămêntulŭ înţelinesce şi se întăresce încâtŭ nu-lŭ poţĭ rĕsbi nicĭ-odată, nicĭ cu plugulŭ şi nici cu gunoiulŭ, ci rĕmâne totdéuna încremenitŭ, sălbaticŭ séu pădureţŭ şi rece. De o folosire a subsolului nicĭ că póte fi vorba. (Va urma).

Discursurile rostite la înmormêntarea lui C. Popasu.

(Fine.)

Din predica funebrală a d-lui protopopŭ **Ioanŭ Petricŭ**, ţinută în biserică, cu motto: „Şi te-ai apropiatŭ de cetatea Dumneḑeului celui viu, de Ierusalimulŭ celŭ cerescŭ şi de ḑecĭ de mii de ângerĭ« Pavelŭ c. Evrei c. 12 v. 22 şi 23, estragemŭ următórele pasagie:

Jalnicĭ ascultătorĭ! Mie mi-a venitŭ în parte sĕ ţinŭ cuvêntŭ funebralŭ lângă aceste rĕmăşiţe pămêntescĭ ale acestui prea demnŭ bărbatŭ. Virtuţile lui, cu carĭ a escelatŭ în publiculŭ nostru, vĕ suntŭ cunoscute, nu au lipsă de commemorare prin debilele mele puterĭ, acelea suntŭ scrise în cartea vieţii. Nu potŭ însĕ trece cu vederea, ca sĕ nu amintescŭ unele momente, mai de mare însemnătate, din viéţa acestui bărbatŭ bine meritatŭ.

C. Popasu s'a născutŭ aicĭ în Braşovŭ la anulŭ 1811, din părinţĭ comersanţĭ, carĭ educându-lŭ în frica lui D-ḑeu, la trimisŭ l'au unica şcólă populară română, ce esista atuncĭ lângă acéstă sf. biserică, de aci apoi la şcóla grecéscă, şi mai pre urmă la scolele germane din Sibiiu, din care eşindŭ îmbrăţişă cariera de comersantŭ, intrândŭ în bolta renumitului neguţătorŭ Rudolfŭ Orghidanŭ. În afacerile de negoţŭ ale acestuia şi în ale sale proprii străbătŭ prin România, Turcia şi Rusia, căcĭ pe acolo juca atuncĭ o rolă fórte însemnată, deşi lipseau drumurile ferate şi cĕlĕtoréu comersanţii mai multŭ călărĭ, inarmaţĭ şi cu pericululŭ vieţii. — După unŭ şirŭ de anĭ se reîntórse la loculŭ nascerei sale, şi la anulŭ 18 9 deschise în piaţa Braşovului o boltă sub firma la »Sóre«; ér la anulŭ 1847 luă în căsătorĭă pe coconiţa Chiriachiţa, fiica decedatului comersante Mincu, cu care a dusŭ o viéţă fericită 30 de anĭ. Sub durata vieţuirei conjugale binecuvêntându-i D-ḑeu cu 2 fii şi 4 fiice, dintre carĭ cea mai mare Carolina trecŭ la o viéţă mai fericită în ceriu.

Nu trecŭ multŭ timpŭ şi reclamândŭ interesele familiei se însoţii în tovărăşiă cu unchiulŭ sĕu Dimitrie Creţoiu şi cumnatulŭ sĕu Panaiotŭ Mincu, unde desvoltândŭ mai mulţĭ anĭ o activitate de adevĕratŭ comersantŭ, şi acuirândŭ o stare destulŭ de considerabilă după ce asigură viitorulŭ sĕu şi a celorŭ doi companionĭ şi consângenĭ ai sĕi, se retrase érăşĭ în sînulŭ familiei, ca sĕ îngrijéscă de buna crescere a fiilorŭ sĕi pe deoparte, ér pe de alta sĕ continue opera scumpului sĕu frate Ioanŭ, care devenise alesŭ la demnitatea de Episcopŭ alŭ diecesei Caransebeşului.

Pe câtŭ a corĕspunsŭ în ambele direcţiunĭ, şi anume relativŭ la crescerea fiilorŭ şi fiicelorŭ sale, avemŭ dovedĭ destulŭ de vedite.

Relativŭ însĕ la împlinirea datoriei sale de preşedinte alŭ Eforiei scólelorŭ şi representantŭ alŭ bisericei sf. Nicolae, în D lŭ rĕposatulŭ a imitatŭ pe ilustrulŭ frate şi Episcopŭ I. Popasu şi s'a devotatŭ cu totulŭ acestorŭ institute sfinte, cu abnegaţiune de sine, nevoindŭ a primi salariulŭ antecesorului sĕu, ci se simţa fericitŭ, că póte contribui şi dênsulŭ pentru binele comunŭ, pentru prosperarea tinerimei scolare şi pentru înflorirea bisericei sale. Astfelŭ sacrificându-se se făcŭ obiectulŭ stimei şi alŭ veneraţiunei înaintea connaţionalilorŭ sĕi şi a celorŭ de alte naţionalităţĭ.«

De aḑĭ încolo o suflete nobilŭ loculŭ tĕu este între adunarea celorŭ născuţĭ, carĭ suntŭ scrişĭ în ceriurĭ....

Discursulŭ d-lui **Diamandi Manole:**

In faţa acestui mormêntŭ rece, în care are sĕ se aşeḑe corpulŭ multŭ iubitului şi regretatului nostru amicŭ şi colegŭ Constantinŭ Popazu, vinŭ în numele gremiului comercianţilorŭ românĭ de comerţŭ levantinŭ sĕ aducŭ omagiile de recunoscinţe acestui valorosŭ Românŭ şi comerciante românŭ.

Décă rece este mormêntulŭ în care sĕ aşéḑă corpulŭ sĕu în acestŭ mormêntŭ, calde şi însufleţite de simţulŭ de recunoscinţă suntŭ inimile nóstre ale tuturorŭ Românilorŭ braşovenĭ, carĭ amŭ pututŭ vedea cu ochii noştri faptele şi zelulŭ neobositŭ, pe care rĕposatulŭ le-a adusŭ bisericei, scólei şi naţiunei sale!

Pentru ca sĕ putemŭ apreţia perderea mare ce o suferimŭ noi Românii braşovenĭ prin mórtea multŭ regretatului Constantinŭ Popazu, este de lipsă sĕ ne aducemŭ aminte de pleiada acelorŭ bĕtrânĭ comercianţĭ românĭ carĭ, crescuţĭ la scóla suferinţelorŭ, atuncĭ când neamulŭ nostru purta jugulŭ împilărilorŭ de totŭ felulŭ şi carĭ cu unŭ simţŭ rarŭ de abnegaţiune au înţelesŭ, că nefericetulŭ nostru poporŭ nu póte scăpa de acea sérte precară decâtŭ numai şi numai prin cultură şi conduşĭ de acestŭ sentimentŭ, cu marĭ sacrificii şi jertfe, ne-au ḑiditŭ scólele, în carĭ astăḑĭ peste 800 de copii românĭ, îşĭ primescŭ instrucţiunea şi cultura necesară.

Aceste scóle suntŭ aḑĭ, iubiţĭ ascultătorĭ, paladiulŭ şi garantia de prosperitate şi de unŭ mai bunŭ viitorŭ alŭ neamului nostru.

Numai când se va face istoria întemeierei şcólelorŭ nóstre, numai atuncĭ se va vedé, cum bĕtrânii noştri comercianţĭ românĭ şi-au trasŭ pânea din gura copiilorŭ lorŭ şi cu rară abnegaţiune au contribuit'o la ridicarea acelui pomposŭ şi mareţŭ edificiu alŭ scólelorŭ nóstre!

Unŭ valorosŭ membru din acéstă strălucită pleiadă de bĕtrânĭ comercianţĭ românĭ ai fostŭ şi tu multŭ regretate Constantinŭ Popazu!

Cine nu cunósce dintre noi zelulŭ şi rêvna, ce aveai pentru cultivarea învĕţăceilorŭ dela şcóla gremiului nostru în parte, şi cine nu te-a auḑitŭ ḑicêndŭ adese, că numai prin şcolĭ ne putemŭ rădica comercianţĭ culţĭ, carĭ prin cultură potŭ progresa şi ajuta naţiunei lorŭ.

Dér apoi în genere pentru şcolĭ ca preşedinte onorificŭ alŭ şcólelorŭ nóstre, numele tĕu va figura ca una dintre stelele cele mai frumóse pe firmamentulŭ acelei pleiade de bărbaţĭ bine meritaţĭ şi binefăcĕtorĭ ai naţiunei nóstre.

Tu, sufletŭ nobilŭ, tu ḑi de ḑi nu aveai altă grijă şi preocupare, decâtŭ aceea, cum sĕ facĭ şi sĕ promovezĭ spre progresŭ interesele bisericei, şcólelorŭ şi comerciului nostru.

Şi, décă din acea pleiadă venerabilă de comercianţĭ românĭ, cruda mórte te-a răpitŭ din mijloculŭ nostru şi pre tine, şi décă corpulŭ tĕu e mortŭ, rĕmână în viéţă faptele tale, carĭ cu recunoscinţă se vorŭ aminti de biserica, şcóla şi naţiunea nóstră.

Iubiţĭ ascultătorĭ! Suntŭ rarĭ bărbaţii, carĭ lucră neinteresaţĭ şi se jertfescŭ pentru causele nóstre publice, celŭ puţinŭ pe acei bărbaţĭ rarĭ, ce-i avemŭ, urmézā ca noi generaţiunile presente sĕ-i luămŭ de modelŭ şi de modelŭ de stimă şi veneraţiune trebue sĕ ne serve noue şi generaţiunilorŭ viitóre ale Românilorŭ.

Simţulŭ de recunoscinţă ţi-lŭ aducemŭ aḑĭ ţie, stimate amice, din partea colegilorŭ tĕi, *bărbatŭ de fapte nobile odihnesce în pace*, eternă va fi memoria ta între noi Românii!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

NEOPLANTA, 21 Ianuariu. — Candidatulŭ partidei liberele Paul Moricz a fostŭ alesŭ deputatŭ dietalŭ cu o maioritate de 97 voturĭ. Pentru contra-candidatulŭ Hadzics au votatŭ, pe lângă Sêrbĭ, şi oposiţionalii ungurĭ şi germanĭ.

PARISŬ, 21 Ianuariu. — După unele scirĭ private, Zankoff ar fi fostŭ arestatŭ în Burgas şi maltratatŭ de autoritatea bulgară, pe când elŭ se întorcea din Constantinopolŭ.

ROMA, 21 Ianuariu. — Papa a primitŭ demisiunea lui Jakobini. Succesorulŭ sĕu va fi actualulŭ nunţiu în Lissabona.

BERLINŬ, 21 Ianuariu. — Boerii colonişaţĭ în ţinutulŭ Otowo din Africa vestică s'au pusŭ, la dorinţa lorŭ proprie, sub protecţiunea germană.

„Nordd. Allg. Zeitung" confirmă, că în Germania se cumpĕră pe séma Franciei colosale masse de lemne pentru barace militare, mai departe materialurĭ pentru fabricarea materiei esplosibile nou descoperite sub numele „Melinită."

DIVERSE.

Necrologŭ. **Dumitru Eremiasŭ**, comersantŭ românŭ, membru alŭ sinodului parochialŭ din cetate, membru alŭ gremiului românŭ de negoţŭ levantinŭ în Braşovŭ, membru fundatorŭ alŭ Associaţiunii transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, membru fundatorŭ alŭ altorŭ reuniunĭ de cultură şi binefacere, după unŭ morbŭ scurtŭ a încetatŭ din viéţă la 7 (19) Ianuarie la 10 óre de diminéţă în etate de 70 anĭ, după împărtăşirea cu Sfintele Taine. Despre acéstă ireparabilă perdere incunoscinţămŭ cu inima plină de durere pe tóte rudeniile, pe amicii şi cunoscuţii reposatului. Remăşiţele pămêntescĭ ale neuitatului defunctŭ se vorŭ aşeḑa la locuinţa de odichnă Vinerĭ în 9 (21) Ianuariu a. c. în cimitirulŭ cetăţenilorŭ românĭ din Gróverĭ. Cortegiulŭ funebralŭ va pleca dela casa sa, Strada teatrului Nr. 312 la 3 óre după prânḑŭ.

Braşovŭ, 8 (20) Ianuariu 1887.

Maria I. Burduloiu, soră. Nicolae G. Eremiasŭ, George G. Eremiasŭ, Dimitrie N. Eremiasŭ, Dimitrie G. Eremiasŭ, Ioanŭ I. Burduloiu, Nicolae I. Burduloiu, Dimitrie I. Burduloiu, nepoţĭ. Maria I. Savu, Stanca G. Bunda, Maria I. Benga, Ana G. Rotărescu, Efrosina St. Miţescu, Reveica V. Panţu, Ana. I. Pana, Susana H. Orgidanŭ, Emilia G. Bodeanu, nepóte.

Fie-i ţĕrâna uşóră şi memoria binecuvêntată

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	101.90
Rentă de hârtiă 5%	91 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117 60
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 20
Bonurĭ rurale transilvane	103 70
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81 15
Renta de arg. austr.	82 10
Renta de aurŭ austr.	112 65
Losurile din 1860	137.30
Acțiunile băncei austro-ungare	877 —
Act. băncei de creditŭ ung.	297.75
Act. băncei de creditŭ austr.	288.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.00
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.10
Londra 10 Livres sterlinge	126.85

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91 3/4	93—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	86 1/4	87—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	36—
Credit fonc. rural (7%)	101 3/4	102 1/2
» „ „ (5%)	85 3/4	86—
» » urban (7%)	99—	99 1/4
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	82—	82—
Banca națională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.—	17.1/2
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.03—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 21 Ianuariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5.92	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Depositŭ

de

Vinurĭ de Champanie

dela renumita firmă

Charles Farre în Rheims (Franța)

cu rabatŭ însemnatŭ.

Sillery grand mousseux, butelia mare . fl. 2.75
Versenay „ „ . fl. 3.—
Grand vin de cabinet I-ma calitate . fl. 3.20

Se află de vêndare și cu butelia, la cerere se trimite la locuința comperătorului de cătră

Monsieur Baur.

Têrgulŭ boilorŭ Nr. 413.

Sz. 1562/1886.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 6317 számu végzése által Dr. Miku András ügyvéd által képviselt Dr. Leményi Miklos javára A kománai Popu Iosif és társai ellen 106 frt. tőke, ennek 1886 évAugustus hó 4 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt. 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le foglalt és 350 frt. 90 krra becsült kucsulátai Boér Györgynél: 1 szürke paripa és 1 sárga kanczaló 7—7 éves, Iosifŭ Popu és nejénés: 46 drb. épületnek való cserefa, 11 szekér széna, 5 szekér szalma, 40 szekér trágya, 1 ocska takarék tüzhely, 1 fekete bivalborju 1 éves és több butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1423/1886 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Alsó Kománа községében leendő eszközésére 1887 év Ianuár hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. törvényczikk 107, §-a értelmében a legtöbbet igérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Sárkányon, 1887 évi Ianuár hó 13 napján.

Amberboy Lajos,
kir. birosági végrehajtó.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.55	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.33	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.53	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6 05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 47
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6 32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12 42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Ze nes